

hordozzák magukkal az Isten nélküli életet, de akik egyuttal tudják, hogy jön, hogy bajainkból és aggodalmainkból megszabadítson.

Ezeket az embereket keresi Keresztelő János. Ezekhez beszél. És tud hozzájuk beszélni, mert megértik, van fülük, hogy a nagy üzenetet meghallják: „meglátja minden test az Istennek szabadítását.”

Az adventi időnek, az Isten érkezése idejének a képe: János, ez a magános ember meghallja az isteni beteljesedés közeledtét és nem akar mást, mint utat készíteni ennek. Emberek gyűlnek köréje, kik nem akarnak mást, mint várva és remélve vele menni a karácsony felé.

És most végre szabaduljunk meg attól a gondolattól: hogy mindez nekünk csak a múlt időkre való kegyes emlékezés értékét jelenti; hogy annyiszor volt már karácsony a világon; hogy a várakozás véget ért, a beteljesedés megtörtént és az adventi idő csak alkalom, amikor régóta megtörtént dolgokról beszélünk. Igen, annyiszor volt már karácsony és több mint karácsony. Istennek hála nem maradtunk örök adventben. Más üzenet is hangzott a világon és hangzik még mindig a Keresztelő Jánosénál. De az a kérdés, hogy mi mai emberek vajjon felkészültünk-e erre a másik üzenetre, a Krisztus üzenetére, vajjon eljutottunk-e arra a belső állapotra, amit ez az üzenet feltételez, képesek vagyunk-e, hogy ezt az üzenetet igazán megértsük és elfogadjuk? Más szóval az a kérdés: volt-e már *nekünk* karácsonyunk, beléptünk-e *mi* az adventen túl Isten karácsonyi fényébe? Ezek vagyunk-e? Ha igen, akkor a sóvárgóknál és kívánczóknál, kiket Keresztelő János maga köré gyűjtött, tovább jutottunk. Akkor magunk mögött hagytuk őket, visszatekinthetünk rájuk, akik azon a fokon állnak, melyen mi túlküzdöttük magunkat. Ők még homályban és várakozásban vannak, mi a beteljesedésben és birtoklásban. Már a *miénk*, ami után ők kezöket nyujtják; *miénk* a bűnök bocsánata, *miénk* az Isten országa, ereje, megváltása. Ők még az ajtó *előtt* állnak, mi már átléptünk rajta, belől vagyunk az Isten kegyelmében és igazságában, a szentek közösségében, az élet bizonyosságában, a világ legyőzésében. Mi már az angyalokkal énekeljük: Dicsőség a magasságban Istennek, a földön békeség és az emberekhez jóakarát; minket már a menny tisztasága ragyog körül. Valóban? Így van? Ott vagyunk? A miénk mindez? Akkor volna igazán karácsonyunk, ha ebbe az élet-

talajba erősen és mélyen belegyökereznénk, mind jobban és jobban belenőnénk és egyik igazságtól tovább jutnánk a másikhoz. De legyünk őszinték. Legjobb esetben *örvendünk* ennek a fénynek és győzelemnek; tudunk valamit róla, tudjuk, hogy ez mind a karácsonnyal jár és nekünk is jut és juthat belőle. De mindezt messze felettünk látjuk lebegni. A miénk, de reménységben. Várunk reá. Mint ígéretet hordozzuk magunkban, de fájdalom, bűn és halál fog körül bennünket. Nyújtózkodunk a karácsony világa felé, de még sohasem értük el. Minden égő karácsonyfa utalás arra, utalás az Isten nagy karácsonyi fényére, mely egyszer mindnyájunk egén ragyogni fog. Minden örömtől ragyogó gyermekszem ígéret, az igazi karácsonyi öröm ígérete, melyet Isten megad a halál árnyékában és sötétségében ülő népnek. Csak ígéret! Csak utalás! Tehát valóságban még annyira sem haladtunk, mint a Keresztelő János körüli emberek. Csaknem ugyanazok a reménykedők, várók és kérők vagyunk, mint ők adventkor — a legjobb esetben, — de amit a karácsonyi üzenet hoz, annak ereje és hatatma még nem a miénk.

Legjobb esetben! Mert ha Isten akarná még annyira sem volnánk! Ha Isten akarná, még annyira sem volna adventünk. Én hiszem, hogyha egészen őszinték akarunk lenni, azt kell mondanunk, hogy igazán adventi emberek még soha nem voltunk. Keresztelő Jánosnál még sohasem voltunk. Igazán még sohasem vártunk, kértünk, kiáltottunk és kíváncsoztunk. Még sohasem ébredtünk fel. Még mindig tovább akarunk aludni. Még mindig nagyon- de nagyon biztosak, megelégedettek és megelégedettek vagyunk. Isten évek óta napról-napra a legkeményebb ítélet és megpróbáltatás szavait szólja az események félelmes nyelvén s mi még mindig nem rázkódtunk meg, mindig a régi vágányokon haladunk tovább, mintha semmi sem történt volna. Az ítélettel nem sokat törődünk és Isten próbái nem sokat jelentenek nekünk. Vágyódunk ugyan a béke után, de nem azért, mert belsőleg a háború démonainak uralma alatt szenvedünk és nyögünk, hanem mert mint mindig, most is szívesebben élnénk zavartalanul. Nem kiáltunk szabadításért Istenhez, mint a kérő özvegy. Még messze vagyunk attól, hogy összetörjünk és visszatérjünk, mint a tékozló fiú. Bár aggodalmaskodunk, de magunkért és eszünkbe sem jut Isten ügyéért aggódni. Valószínűleg az eddigieknél nagyobb